

**А. М. Громова, Н. І. Мітюнїна, В. Б. Мартиненко, Л. А. Нестеренко,
Т. Ю. Ляховська**

Вищий державний навчальний заклад України “Українська медична стоматологічна академія”, м. Полтава

РОЛЬ РОЛЬОВИХ ІГОР У ВИВЧЕННІ АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ

**A. M. Hromova, N. I. Mitiunina, V. B. Martynenko, L. A. Nesterenko,
T. Yu. Liakhovska**

*Higher State Educational Institution of Ukraine “Ukrainian Medical Stomatological Academy”,
Poltava*

THE ROLE OF ROLE-PLAYING GAMES IN THE STUDY OF OBSTETRICS AND GYNECOLOGY

Мета роботи – висвітлення ролі рольових ігор у формуванні професійних навичок та засвоєнні навчального матеріалу з акушерства та гінекології, зокрема при розгляді тем із невідкладної допомоги.

Основна частина. Рольова гра – це метод, при якому, у процесі навчання, учасники, за допомогою прийняття на себе певної ролі, перевтілюються, активно діють і відтворюють при цьому клінічну ситуацію. Студенти в таких умовах виявляють свої аспекти лікарської поведінки, особливості роботи в команді. За допомогою викладача критично аналізують помилки, навчаються більш ефективного способу праці й тренуються у вдосконаленні своїх практичних навичок. Із метою закріплення знань, які студент отримує в процесі лекційних, практичних занять, самостійної роботи з теми “Післяпологові кровотечі”, розроблений сценарій рольової гри з даної теми. Кожен учасник гри виконує свої функціональні обов’язки згідно з алгоритмом надання медичної допомоги при післяпологових кровотечах, коментуючи свої дії показом практичних навичок і теоретичними відповідями.

Висновок. Застосування рольових ігор при навчанні дозволяє максимально наблизити навчальний процес до практичної діяльності, урахувати реалії, ухвалювати розв’язки в умовах конфліктних ситуацій, відстоювати свої пропозиції, розбудовувати в учасників гри колективізм і почуття команди, одержувати результати за досить обмежений час.

Ключові слова: рольова гра; акушерство та гінекологія; процес навчання; інтерактивне навчання.

The aim of the study – to cover the role of role-playing games in professional skills formation and learning material on Obstetrics and Gynecology absorption, particularly during themes on Emergency study.

The main body. Role-playing game is a method in which, during the training, the participants, by taking on certain roles converting, act active and reproduce in this clinical situation. Students in such circumstances reveal aspects of their medical attitude, especially teamwork. The critically analyze mistakes, learn better ways to work and train to improve their skills with lecturer’s help. For the purpose of consolidation of learning students get during lectures, practical classes, individual work on theme “Postpartum Hemorrhage”, the role-playing game script is developed. Every game participant fulfill his commitments according to care delivery algorithm in the case of Postpartum Hemorrhage, commenting his actions, showing practical skills and giving theoretical answers.

Conclusion. The role-playing games use while learning allows to approach learning process to practice, take the realities into account, adopt solutions in terms of conflict situations, defend proposal, develop sense of play and teamwork skills among participants, to get results for a very limited time.

Key words: role-playing game; Obstetrics and Gynecology; the learning process; interactive learning.

Вступ. Втілення у навчальний процес тестового контролю знань, обмеження спілкування студентів із пацієнтами при вивченні акушерства (інформована згода; відсутність університетських клінік) спонукають викладача до застосування у навчальному процесі більш дієвих форм навчання.

Мета роботи – висвітлення ролі рольових ігор у формуванні професійних навичок та засвоєнні

навчального матеріалу з акушерства та гінекології, зокрема при розгляді тем із невідкладної допомоги.

Основна частина. З метою створення професійних навичок, засвоєння навчального матеріалу, при розгляді тем з невідкладної допомоги, ми широко використовуємо побудову діагностичних і лікувальних алгоритмів.

Алгоритм – поетапне виконання, з необхідною послідовністю елементів, дій.

Така послідовність виконання алгоритму дії більше засвоюється при розгляді теми з розподілом студентів на лікар – пацієнт – акушерка – лікар-анестезіолог – медична сестра. У навчанні деяких закордонних вузів на “ролі” запрошуються актори [1, 5].

Після розподілення ролей кожен студент виконує свою дію. При розгляді тем рольові ігри найбільш сприяють засвоєнню матеріалу і, найголовніше, впевненості студента, майбутнього лікаря, при виникненні такої ситуації.

Але щоб заняття було організовано із максимальним засвоєнням матеріалу, необхідна підготовка: розробка сценарію, розподіл ролей, контроль за підготовкою ролі кожним студентом, матеріальне і технічне забезпечення.

Крім того, необхідно розподілити час усього заняття, щоб була можливість у своєчасному виконанні маніпуляцій, їх обговоренні та закріпленні матеріалу. У цих моментах велике значення мають професійність і підготовка до заняття викладача.

У вищому навчальному закладі застосовують різні модифікації ділових ігор: імітаційні, операційні, рольові ігри, діловий театр, психосоціодрама. Одним із найрозповсюдженіших видів застосування ігрових ситуацій є рольова гра. Рольова гра є методом, при якому, у процесі навчання, учасники, за допомогою прийняття на себе певної ролі, переживають, активно діючи й відтворюючи при цьому клінічну ситуацію. Студенти в таких умовах виявляють свої аспекти лікарської поведінки, особливості роботи в команді. За допомогою викладача критично аналізують помилки, навчаються більш ефективного способу праці й тренуються у вдосконаленні своїх практичних навичок [1, 3].

Особливістю рольових ігор є відтворення предметного та соціального змісту професійної діяльності, яка досягається завдяки імітаційному моделюванню й розв’язанню професійно-орієнтованих ситуацій, при доцільній комбінації індивідуальної та групової діяльності.

Звертаємо увагу на послідовності дій, функцій і обов’язків кожного студента. Для проведення рольових ігор розробляємо модель – “п’єсу” ситуації, між учасниками розподіляємо ролі.

У подібних ігрових ситуаціях стає можливим формування вмінь рольової поведінки, пов’язаної з виконанням певних професійних обов’язків, а також виховання таких моральних якостей, як ввічливість, уважність, дисциплінованість, організованість, толерантність, відповідальність тощо.

У рольовій грі кожен студент має можливість випробувати себе в будь-якій, самостійно обраній ним, ролі, враховуючи свої інтереси, можливості і здатності працювати у команді, вирішувати поставлені завдання, пов’язані з наданням ургентної допомоги.

У проведенні рольової гри виділяють такі етапи її проведення, як: підготовка, проведення, аналіз і узагальнення.

На етапі підготовки ми розробляємо сценарій, план гри, підготовку матеріального забезпечення.

На етапі введення в гру проводимо інструктаж, ставимо цілі, розподіляємо ролі, консультиємо.

При проведенні гри студенти, прийнявши на себе певні ролі, їх грають, переживають, активно діють.

На заключному етапі проводять аналіз, узагальнення дій, оцінку й обов’язково – самооцінку роботи.

Акушерські кровотечі – одна з найважливіших та складних проблем, яка привертає увагу практикуючих лікарів та вчених всього світу і залишається однією з основних причин материнської смертності в розвинених країнах [2, 6].

З метою закріплення знань, які студент отримує в процесі лекційних, практичних занять, самостійної роботи з теми “Післяпологові кровотечі”, розроблений сценарій рольової гри з даної теми.

Після підготовчого етапу, консультації, був проведений розподіл ролей, які обиралися з урахуванням бажань студентів.

Розподіл проводився за такою схемою: головний лікар, заступник головного лікаря, завідувач відділення, черговий лікар, другий лікар, анестезистка, анестезіолог, акушерка, санітарка, експерти [1, 3, 4].

Кожен учасник гри виконує свої функціональні обов’язки згідно з алгоритмом надання медичної допомоги при післяпологових кровотечах, коментуючи свої дії показом практичних навичок і теоретичними відповідями [6].

Дуже цікаво проходить заключний етап, коли разом із викладачем експерти-студенти аналізують дії, оцінюють виконані ролі. Важливо, що кожен студент проводить оцінку своїх дій. Узагальнення результатів, висновки і рекомендації експертної групи проводяться разом із викладачем.

Висновки. Застосування рольових ігор при навчанні дозволяє максимально наблизити навчальний процес до практичної діяльності, урахувати реалії, ухвалювати розв’язки в умовах конфліктних ситуацій, відстоювати свої пропозиції, розбудовува-

ти в учасників гри колективізм і почуття команди, одержувати результати за досить обмежений час. У спеціально створених умовах студент “проробляє” життєві ситуації, які дають йому можливість сформувати світогляд, відстояти свою позицію.

Рольова гра є методом, при якому у процесі навчання її учасники за допомогою прийняття на себе певної ролі і її програвання перевтілюються, активно діючи та творячи при цьому. Студенти в такій ситуації виявляють свої значимі риси поведінки, за допомогою викладача, один одного і самостійно

критично аналізують їх, навчаються більш ефективного способу ведення спілкування й тренуються в його вдосконалюванні.

Даний метод навчання студентів є новаторським, а також забезпечує більш якісне формування мотивації до опанування практичних навичок та професійних вмінь у студентів, формування клінічного мислення та застосування отриманих вмінь для вирішення конкретних завдань і покращення результатів своєї практичної роботи.

Список літератури

1. Козирева Н. Ю. Рольова гра як один із засобів інтерактивного навчання / Н. Ю. Козирева // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия “Филология. Социальные коммуникации”. – 2012. – Т. 25 (64), № 1, ч. 2. – С. 289–293.
2. Акушерські кровотечі : наказ МОЗ України від 24.03.14 № 205.
3. Івченко В. К. Про деякі проблеми практичної підготовки фахівців / В. К. Івченко, П. С. Меженський, О. І. Швець // Проблеми медичної науки та освіти. – 2001. – № 3. – С. 32–33.

References

1. Kozyrieva, N.Yu. (2001). Rolova hra yak odyn iz zasobiv interaktyvnoho navchania [Role-playing game as one of the means of interactive learning]. *Uchenyye zapiski Tavricheskogo natsyonalnogo universiteta im. V.I. Vernadskogo. Seriya “Filologiya. Sotsyalnyye komunikatsyi”* – Proceedings of Taurian National University by V.I. Vernadsky. Series “Philology. Social communication”, 25 (64), 1 (2), 289-293 [in Ukrainian].
2. Akusherski krovotechi: Nakaz MOZ Ukrainy № 205 vid 24.03.2014 [Postpartum hemorrhage: Order of the MOH of Ukraine № 205 of 24.03.2014] [in Ukrainian].
3. Ivchenko, V.K., Mezhenyskyi, P.S., & Shvets, O.I. (2001). Pro deiaki problemy praktychnoi pidhotovky fakhivtsiv [Some problems of professionals’ practical training] *Problemy medychnoi nauky ta osvity – Problems of Medical Science and Education*, 3, 32-33 [in Ukrainian].

4. Щербань М. Модернізація медичної освіти: шлях до поліпшення здоров’я нації / М. Щербань // Ваше здоров’я. – 2004. – № 9. – С. 6.
5. Киричок В. А. Можливості застосування інтерактивних методів навчання у системі післядипломної медичної освіти / В. А. Киричок // Медична освіта. – 2016. – № 1. – С. 25–28.
6. Сучасні підходи до ведення пологів та післяпологового періоду при патологічному перебігу вагітності : навч. посіб. / [А. М. Громова, Л. А. Нестеренко, К. В. Тарасенко та ін.]. – Полтава, 2016. – С. 129–165.

4. Shcherban, M. (2004). Modernizatsiia medychnoi osvity: shliakh do polipshennia zdorovia [Modernization of medical education: a way to improve health]. *Vashe zdorovia – Your Health*, 9, 6 [in Ukrainian].
5. Kyrychok, V.A. (2016). Mozhlyvosti zastosuvannia interaktyvnykh metodiv navchannia u systemi pislidyplomnoi medychnoi osvity [Possibilities of application of interactive training methods in the system of postgraduate medical education]. *Medychna osvita – Medical Education*, 1, 25-28 [in Ukrainian].
6. Hromova, A.M., Nesterenko, L.A., Tarasenko, K.V., et al. (2016). *Suchasni pidhody do vedennia polohiv ta pislipolohovoho periodu pry patolohichnomu perebihu vahitnosti* [Current approaches to the management of labour and the postpartum period with a pathological pregnancy]. Poltava: VDNZ “Ukr. med. stomatol. akad.” [in Ukrainian].

Отримано 03.04.17

Електронна адреса для листування: martynenkovitaliy65@gmail.com